

ID
Anna Larsén

FASTSTÄLLD AV
Huvudman

FÖRFATTARE
SID NR
2020-11-03

UTFÄRDAT
2013-08-01

GÄLLER FR O M
KBF-B09.1

OMFATTNING
Hela verksamheten

DOKUMENT-
1 (14)

Plan mot diskriminering och kränkande behandling 2025

Katarina Barnstugeförening

ID
Anna Larsén
FASTSTÄLLD AV
Huvudman

FÖRFATTARE
SID NR
2017-12-01
UTFÄRDAT
2013-08-01

GÄLLER FR O M
KBF-B09.1
OMFATTNING
Hela verksamheten

DOKUMENT-
2 (14)

Inledning

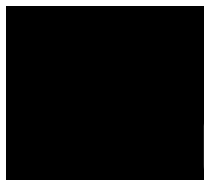
Grundläggande värden

Förskolan ingår i skolväsendet och vilar på demokratins grund. Av skollagen (2010:800) framgår att utbildningen i förskolan syftar till att barn ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Den ska främja alla barns utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. Utbildningen ska också förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på.

Var och en som verkar inom förskolan ska främja aktning för människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet mellan kvinnor och män, flickor och pojkar, samt solidaritet mellan människor. Inget barn ska i förskolan bli utsatt för diskriminering på grund av kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder, hos barnet eller någon som barnet har anknytning till, eller för annan kränkande behandling. Alla sådana tendenser ska aktivt motverkas.

Utbildningen ska genomföras i demokratiska former och lägga grunden till ett växande intresse och ansvar hos barnen för att aktivt delta i samhället och för en hållbar utveckling – såväl ekonomisk och social som miljömässig. Både ett långsiktigt och globalt framtidsperspektiv ska synliggöras i utbildningen.

Förskolan skall spegla de värden och rättigheter som uttrycks i FN:s konvention om barnets rättigheter (barnkonventionen). Utbildningen ska därför utgå från vad som bedöms vara barnets bästa, att barn har rätt till delaktighet och inflytande och att barnen ska få kännedom om sina rättigheter (Lpfö 2018).

ID
Anna Larsén

FÖRFATTARE
SID NR
2017-12-01

GÄLLER FR O M
KBF-B09.1

DOKUMENT-
3 (14)

FASTSTÄLLDAV
Huvudman

UTFÄRDAT
2013-08-01

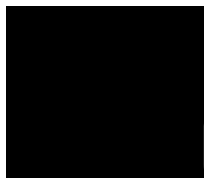
OMFATTNING
Hela verksamheten

Bakgrund

Alla barn skall kunna känna sig trygga och bemötas och behandlas med respekt för sin egenart. Förskolan skall vara en miljö fri från förekomst av diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling. Inget barn skall behöva känna sig kränkt på något sätt under sin tid på förskolan.

Kränkande behandling är en fråga som hänger samman med människosyn och grundläggande demokratiska värderingar. All reglerad förskoleverksamhet skall utformas och genomföras i överensstämmelse med dessa värderingar. Varje form av diskriminering, trakasserier eller annan kränkande behandling är i lag otillåten och skall beivras. *Diskrimineringslagen (2008:567 ändrad 2014:958)* och Skollagen (2010:800) kapitel 6, tydliggör och skärper förskolans ansvar för att främja barns lika rättigheter. **I skollagen förbjuds diskriminering och kränkning på grund av ålder, kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder – Det är individen som avgör om hen känner sig kränkt eller ej.** Sedan 1:a Januari 2020 är även Barnkonventionen svensk lag i syfte att garantera alla barn sina mänskliga rättigheter. En av grundprinciperna är att "Alla barn har samma rättigheter och lika värde. Ingen får diskrimineras." För förskolan innebär detta ett stärkt påbud att verksamhet genomförs av ett barnrättsperspektiv.

Lagarna ställer krav på att förskolan bedriver ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling, i alla dess former, och att upprätta planer mot diskriminering och kränkningar. Förskolan är även skyldig att utreda kränkande behandling som ägt rum i eller i samband med dess verksamhet. Om förskolans huvudman, ledning eller personal åsidosätter sina skyldigheter enligt lagen kan huvudmannen bli skadeståndsskyldig gentemot barnet.

ID	FÖRFATTARE SID NR	GÄLLER FR O M	DOKUMENT-
Anna Larsén	2017-12-01	KBFB09.1	4 (14)
FASTSTÄLLDAV	UTFÄRDAT	OMFATTNING	
Huvudman	2013-08-01	Hela verksamheten	

Det skall finnas en plan mot diskriminering och kränkande behandling på varje enskild förskola. I planen skall de åtgärder som planeras att påbörjas eller genomföras konkret beskrivas. Planen skall vara anpassad till den egna verksamheten och årligen följas upp och utvärderas.

Definitioner och begrepp

Enligt *Diskrimineringslagen (2008:567 ändrad 2014:958)* ges följande begrepp denna mening.

Barn: Den som deltar i eller söker till förskoleverksamhet eller skolbarnsomsorg.

Personal: Anställda eller uppdragstagare hos huvudmannen.

Kränkning: Kränkning kan ske: Fysiskt, t.ex. genom att utsätta någon för slag, knuffar eller tafsande. Verbalt, t.ex. genom att uttala hot eller misskredit mot någon. Psykosocialt, t.ex. genom att utsätta någon för ryktesspridning eller utfrysning. Text och bild, t.ex. genom skrivna hotande eller misskrediterande budskap eller genom nidsbilder.

Kränkningar kan utföras av en eller flera personer och riktas mot en eller flera. De kan äga rum vid enstaka tillfälle eller vara upprepade. Utgångspunkten för att bedöma om en handling är kränkande är att någon känner sig kränkt. Individens subjektiva upplevelse ligger till grund för bedömningen

Diskriminering: Ett övergripande begrepp för negativ och kränkande behandling av individer eller grupper utifrån olika grunder. Diskriminering används även som begrepp i fall där institutioner genom t.ex. strukturer och arbetssätt upplevs som kränkande. Grunderna för diskriminering är kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning, funktionshinder och ålder. Bristande tillgänglighet är också en grund för diskriminering sedan 1 januari 2015. Bristande tillgänglighet innebär att en person med funktionsvariation missgynnas genom att man inte har vidtagit skäliga åtgärder för tillgänglighet för att personen i fråga ska komma i en jämförbar situation med personer utan denna funktionsvariation.

ID	FÖRFATTARE	GÄLLER FR O M	DOKUMENT-
Anna Larsén	SID NR	KBF-B09.1	5 (14)
FASTSTÄLLDAV	2017-12-01	OMFATTNING	
Huvudman	UTFÄRDAT	Hela verksamheten	
	2013-08-01		

Direkt diskriminering: Betyder att ett barn missgynnas i förhållande till andra om missgynnandet har samband med ålder, kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder.

Indirekt diskriminering: Har betydelsen att ett barn missgynnas genom att huvudmannen, ledningen eller någon personal tillämpar en bestämmelse, ett kriterium eller ett förhållningssätt som framstår som neutralt men som i praktiken särskilt missgynnar ett barn med visst kön, viss etnisk tillhörighet, viss religion eller annan trosuppfattning, viss sexuell läggning eller visst funktionshinder.

Trakasserier: Ett uppträdande som kränker ett barns värdighet och har samband med barnets eller närståendes kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder.

Annan kränkande behandling: Ett uppträdande som, utan att vara trakasserier, kränker ett barns värdighet.

Rasism: En föreställning om en folkgrupps överlägsenhet utifrån en uppfattning om att det finns biologiska skillnader mellan människor utifrån ras, hudfärg, härstamning eller nationellt eller etniskt ursprung.

Främlingsfientlighet: Rädsla för och/eller stark motvilja gentemot befolkningsgrupper som definieras genom fysiska, etniska, kulturella eller beteendemässiga karaktärer.

Homofobi: En uppfattning som ger uttryck för en starkt negativ syn homo- eller bisexualitet och homo- eller bisexuella personer.

ID	FÖRFATTARE	GÄLLER FR O M	DOKUMENT-
Anna Larsén	SID NR	KBF-B09.1	6 (14)
FASTSTÄLLDAV	UTFÄRDAT	OMFATTNING	
Huvudman	2013-08-01	Hela verksamheten	

Vision: *All personal och alla barn vid Katarina Barnstugeförening visar aktivt i ord och handling att man tar avstånd från alla former av kränkande behandling.*

Verksamheten skall bedrivas utifrån ett demokratiskt förhållningssätt vilket innebär en vardag där barn och vuxna tillsammans omprövar normer och maktstrukturer som påverkar oss och vårt sätt att förhålla oss till varandra. Vi skall tillsammans odla en nyfikenhet och en acceptans för det som är olika.

Värdegrund

- Välkommandets etik ska visa sig i såväl i mötet mellan människor som i den miljö som vi är med och skapar tillsammans
- Vi ger var och en möjlighet att utveckla sin relationskompetens och samtidigt sin egen unika personlighet
- Vi ser varandra som kompetenta och goda individer med behov av att bli bekräftade som sådana
- Vi utmanar varandra att ta risker och våga misslyckas för att kunna växa och utvecklas
- Vår förskola ska genomsyras av ett demokratiskt förhållningssätt och ett uppskattande av olikhet samt ett solidariskt och lyhört förhållningssätt

ID	FÖRFATTARE	GÄLLER FR O M	DOKUMENT-
Anna Larsén	SID NR	KBF-B09.1	7 (14)
FASTSTÄLLDAV	UTFÄRDAT	OMFATTNING	
Huvudman	2013-08-01	Hela verksamheten	

Mål

- Att all personal och alla barn visar varandra ömsesidig respekt.
- Att ingen utsätts för någon form av kränkande behandling och att alla tar ett gemensamt ansvar.
- Att personal, barn och föräldrar känner till denna handlingsplan samt de årliga arbetsplanerna.
- Att personal, barn och föräldrar vet var de skall vända sig om någon kränkning har förekommit.
- Att all personal och alla barn arbetar aktivt för att den övergripande planen och arbetsplanen för likabehandling efterlevs och är ett levande dokument i den pedagogiska vardagen.
- Att personal, barn och föräldrar är delaktiga i arbetet mot kränkande behandling.
- Att all personal känner till innehållet i *Diskrimineringslagen (2008:567 ändrad 2014:958)* Skollagens 6 kapitel *Åtgärder mot kränkande behandling* (2010:800) samt Barnkonventionen.

Förebyggande arbete

Det förebyggande arbetet skall integreras som en naturlig del i verksamheten genom:

- Att på ett estetiskt sätt vara artig och vänlig mot alla på förskolan.
- Ett demokratiskt och humanistiskt förhållningssätt.
- Aktivt uppmuntra kamrat- och vänskap.
- Aktivt arbeta för att stärka barnens inflytande på och delaktighet i verksamheten.
- Skapa miljöer som uppmunar och stärker kooperativa och vänskapliga processer och relationer.
- Använda sig av ett kooperativt arbetssätt som visar att individens särart berikar både process och resultat.
- Att aktivt motverka alla former av fysiskt – och psykiskt våld.
- Att ständigt utmana våra föreställningar kring makt och normer
- Att kontinuerligt fortbilda personalen samt sprida dessa kunskaper genom kollegiala forum och nätverk
- Att kontinuerligt bjuda in föräldrarna till dialog kring likabehandling

En arbetsplan(se bilaga) kopplad till *Planen mot diskriminering och kränkande behandling* upprättas på årlig basis som ett led i det förebyggande arbetet. Syftet med arbetsplanen är att identifiera verksamhetens behov, eventuella risker, planera och sätta upp mål på kort och lång sikt med det överordnade syftet att alla barn får sina rättigheter och behov tillgodosedda. Varje avdelning ansvarar för, att utifrån arbetsplanen, konkretisera arbetet på respektive avdelning. Dessa följs upp kontinuerligt under reflektionsmöten med rektor.

Upptäcka och åtgärda

Om kränkande handlingar upptäcks är personalen skyldig att omedelbart ingripa, stävja kränkningen, samtala med de inblandade och aktivt stödja den kränkte. Rektor skall snarast informeras om händelsen. Rektor kallar berörda vårdnadshavare och personal till samtal i vilket man bestämmer vilka åtgärder som skall vidtas för att kränkningen skall upphöra. Dessa åtgärder skall dokumenteras.

Förskolans förebyggande arbete beskrivs här:

Upptäcka/Utreda/Åtgärda

Upptäcka: Fysiskt och mentalt närvarande pedagoger som lyssnar och iakttar det som sker bland barnen. Kartlägga platser ute och inne där kränkningar skulle kunna uppstå. Förskolan har ett fostrande uppdrag enligt läroplanen. Vi behöver sätta gränser, tillrättvisa ett beteende, inte en personlighet. Det är ibland skillnad på vad vi gör och vad vi tror att vi gör, genom observationer får vi syn på och kan bli medvetna på ett annat sätt om vårt handlande.

Utreda: Kontakta ALLTID rektor om någon anser sig ha blivit kränkt!

Beskriv vad som skett, vem har drabbats?

vilka deltog? Hur upplever barnet händelsen? Lyssna

Dokumentera/åtgärda: Dokumentera och lämna till rektor som delger huvudmannen, dokumentera också hur och när vi tänker följa upp föreslagna åtgärder

Kartläggning sker ~~för~~ för förebygga diskriminering och trakasserier.

Tidigare fick Katarina Västras gård stort fokus, vi behöver vara bättre på att sprida ut oss och vara mer närvarande även vid utevistelse. Några särskilda utsatta riskområden har ”byggts bort” för att vi lättare skall kunna se alla barn.

Kontinuerliga värdegrundsövningar genomförs årligen med all personal.

En annan fråga som återkommer är *barn i behov av särskilt stöd*, hur möjliggör vi inkludering av barnens olika behov och ett kooperativt sammanhang som medger att rättvist inte alltid är detsamma som lika. Med specialpedagogik som utvecklingsområde inom ramen för vårt systematiska kvalitetsarbete utvecklar vi kontinuerligt vårt arbetssätt inom detta område.

Delaktighet

All personal görs delaktiga genom praktiska övningar samt kontinuerliga reflektioner på personalkonferenser och arbetslagsmöten.

Fortsatt insamlande av observationer samt analys kopplat till teoretiska ställningstagande sker löpande under året med alla arbetslag.

Kontinuerliga reflektioner i barngrupperna kring empati, solidaritet samt olikhet. Med hjälp av sokratiska och filosofiska samtal möjliggöra för barnen att reflektera kring olika ställningstagande och problemställningar.

De yngre barnen som ej har ett verbalt språk bjuds in till delaktighet på andra sätt och ställer högre krav på oss vuxna. Vi studerar icke-verbal kommunikation samt kroppsliga uttryck genom observationer, reflekterar och ger tillbaka dokumentationen till barnen och följer deras respons.

Vi hjälper till att påminna varandra hur vi pratar om barnen, och ingriper om vi ser något, alla barn är allas barn, vi har ett gemensamt ansvar!

Föräldrarna görs delaktiga via tempus, föräldramöten, enkäter, enskilda samtal, föräldraforum och work-shops. Våra rorum samt work-shops fokuserar ofta på just normer då det är något som krävs stor samverkan kring för att uppnå samsyn samt reell förändring. Även demokratiuppdraget samt gränssättning och konflikter är ämnen som tagits upp.

All personal har deltagit på föreläsningar kring rasism samt hur vi kan arbeta med etnicitetsnormer. Extra viktigt då förskolorna är belägna i ett homogent område och därmed inte finns naturligt i barngrupperna på samma sätt som kön. Vi har tagit fram ett arbetsmaterial som personalgruppen har arbetat med i syfte att synliggöra och motverka rasistiska strukturer.

Ansvarsfördelning – anmälningssplikt

Personal

Vi uppmuntrar ALLA PÅ FÖRSKOLAN att reagera vid eventuella kränkningar. Vi nonchalerar inte det som sker och tar direkt kontakt med andra vuxna för att gemensamt få stopp på kränkningar. Detta gäller även andra vuxna såsom föräldrar, studenter, vikarier och andra medarbetare.

När personal får kännedom om att ett barn anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling/diskriminering är hen skyldig att anmäla händelsen till rektor.

Övergripande arbete kring normer

Vi arbetar kontinuerligt med att få syn på vilka osynliga regler och förväntningar som styr. Eftersom dessa förändras över tid och är olika i olika kontexter krävs det ett kontinuerligt arbete kring att synliggöra de aktiva normer som finns.

Vårt uppdrag är att *vidga* de aktiva normerna, inte att alla ska bli lika.

Med andra ord att jobba att ifrågasätta sådant som uppfattas som självklart. Genom att ställa frågor såsom *Vilka är vi vuxna? Vilka barn och familjer har vi?* kan vi se mönster som påverkar förväntningar och handlingsutrymme.

Hur/ska vi kompensera eventuella likheter?

Rent konkret påbörjades detta arbete med vår miljö och de val vi gjort kring material som har en normkreativ aspekt. Vi öppnade 2007 en ateljé på förskolan dit barn ifrån alla avdelningar gick. Genom dokumentation och observation märkte vi snabbt en skillnad i barnens sätt att bli i relation till varandra i ateljén jämfört med hur de blev till på avdelningarna. Ateljén och avdelningarna hade vid den tidpunkten helt olika miljö och material då avdelningarna fortfarande var väldigt traditionella i sitt utformande. Det vill säga att de bestod av färdiga leksaker som i många fall förstärkte flera normer snarare än att bredda. Ett tydligt exempel var en bil vi hade ute på gården som alltid samma pojke ägde tillträde till. Satt ett annat barn i bilen och han kom ut flyttade barnet på sig omedelbart.

Flera sådana observationer ledde till att vi valde bort traditionella leksaker och påbörjade arbetet att bygga upp en miljö som bestod av kreativt, öppet material vilket syftade till att bredda och understödja ett normkreativt arbetssätt. Samtidigt anställdes fler personal med olika bakgrunder, klassiskt skolade musiker, skådespelare, dansare.

Vi vill ha en mångfald hos oss vuxna i vår strävan i att kunna erbjuda en hundra-språkighet och därmed möjliggöra för barnen att välja bland flera olika språkliga uttryck och få bli till som individ på många olika sätt.

Att få välja sätt att uttrycka sig är att möjliggöra delaktighet och en grundläggande demokratisk rättighet. Vi försöker möjliggöra att förskolan blir en mötesplats där vi tillsammans verkar för demokrati som idé snarare än tanken om folkstyre. I detta ingår en fostran kring lyssnande, olikhet och solidaritet för åsikter och uttryck. Att synliggöra att många sätt att tänka bidrar till att bredda mitt sätt att tänka. Särskilt fokus har lagts på morgonmöten med barnen och visuellt synliggörande av alla olika idéer och versioner om samma sak. Vad är sant och för vem?

Men det handlar givetvis också om makt och vilket handlingsutrymme varje individ ges eller tar i relation till gruppen.

Vi vuxna äger en stor del av makten och därför har det varit viktigt att observera oss själva; hur frågar vi saker? Vilka får talutrymme?

I rutinsituationer, vilka förväntningar har vi på olika barn?

Hur använder vi vårt språk? Även om materialet i sig inte är kodat kan vi vuxna vid ett felaktigt språkbruk koda materialet. Vi gör även kontinuerliga litteraturgenomgångar där böcker rensas ut och kategoriseras utifrån hur de bör läsas. Vi kompletterar även vår litteratur kontinuerligt då vi strävar efter att ha en mångfald av huvudkaraktärer och berättelser. Detsamma innefattar en diskussion om vilka inspirationsfilmer vi väljer, musik-stycken och genrer osv.

Vi har också inom ramen för 2025:s utvecklingsområde, lek, gjort observationer kring hur vi korrigerar barnens lekbeteende utifrån vad som uppfattas som god lek och hur ”dålig” lek ofta neutraliseras utifrån olika uttalade normer. Exempelvis diskuterades en forskningsstudie som visade att många pedagoger (i nämnda studie) tenderar att korrigera ”pojklekar” då de uppfattades som vilda och aktivt försökte styra in dessa lekar mot omsorg eller hushållstema.

Vi diskuterade vilka sätt vi använder för att reglera och styra lekars innehåll och med vilket syfte.

Vidare diskuterades även populärkulturens inverkan på dagens barn och hur vi förhåller oss till denna. Kan vi välja att inkludera och använda oss av intresset istället för att förbjuda. Om en genom sitt intresse kan göra nya upptäckter kring sig själv så som att lägga en pärlplatta i mönster eller sy så har vi breddat det barnets idé om vad hen kan göra utifrån vem hen är. Identitetsskapande är konstant pågående hos alla barn på förskolan och genom att vara stöttande och utmanande kring vem du är och kan bli så tror vi att vi hjälper barnen att bygga en stark självkänsla. Vi eftersträvar en öppen gemenskap utan alltför strikta interna regler, eftersom dessa tenderar att vara exkluderande, där alla kan bidra med sina tankar och sätt att uttrycka sig.

Vi reflekterar också kontinuerligt över våra traditioner och hur vi kan öppna upp exempelvis lucia.

Exempelvis uppmuntras alla barn att komma som vad de vill på lucia samt att låta sina utklädningskläder vara på förskolan en tid. På de yngre barnens avdelning fanns både tomteluvor, luciakronor etc att tillgå under flera dagar kring lucia till exempel.

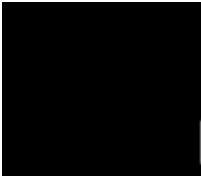
Det finns också ett bildspel tillgängligt med olika normbrytande luciabilder som redigeras för varje år för att öppna upp föreställningarna om vem som kan vara vad. Även sångerna på lucia har vi ändrat en del verser utifrån ett normkritiskt perspektiv och de äldre barnen har fått välja andra icke traditionella sånger.

Vi har också under ett antal år valt att fokusera på rasism. I samband med Black matter lives-rörelsens genomslagskraft och den uppmärksamheten som riktas mot just svart rasism vill vi utveckla vår kompetens i ämnet. Vi har haft en föreläsare som gav oss en introduktion och följer kontinuerligt upp det arbetet och de erfarenheter som vi gjort. Två i personalen har läst in sig på den litteratur som finns att tillgå samt fortbildad sina kollegor. Det har visat sig att ämnet är känsligt att navigera kring eftersom det uppstår osäkerhet och oro över att säga eller göra fel, en rädsla för att förvärra situationen och att bli utmålade som rasist. Begrepp och ord behöver uppdateras så

att vårt språkbruk moderniseras och som sedan ska implementeras i barngruppen. Kunskapen om hur rasism i förskola mot mörkhyade barn kan te sig och hur en kan hantera det upplever vi som viktiga utgångspunkter. En bok som lästs är "Att motverka rasism i förskola och skola" som har diskussionsfrågor, olika beskrivande exempel och som knyter an till förskolans demokratiska uppdrag. Viktiga begrepp är vithetsnorm, färgblindhet, exotifiering, stereotypisering, rasifiering, internalisering, etnisk maktordning och intersektionalitet. Extra kompetensutveckling har också lagts på Barnkonventionen - lagen om barns rättigheter - som numera är lag för förskolan och FN har utlyst ett internationellt decennium för människor med afrikanskt ursprung mellan åren 2014-2024. Europaparlamentet har antagit en resolution (B8-0212/2019) till stöd för alla med afrikansk ursprung och våra grundläggande rättigheter i EU. Nätverket Föräldrar till afrosvenska barn har i dagarna även skrivit ett upprop som vänder sig till alla rektorer, huvudmän och skolpolitiker med kravet om en "Skola fri från afrofobi".

Sedan Januari 2020 är Barnkonventionen lag i Sverige. Det betyder att barn nu har ett stärkt rättsskydd och betraktas som egna individer och rättighetsbärare. I förskolan innebär Barnkonventionen som lag att vi alltid ska utgå från den i vår planering och genomförande av verksamheten, när vi bemöter barnen och gör bedömningar och analyser av verksamheter och händelser.

Att Barnkonventionen är lag betyder också att vi i förskolan har ett ansvar och skyldighet att informera och utbilda barnen om och i deras rättigheter och vad dessa innebär (Ekman, 2020). Med de äldre barnen började vi med att prata om vad begrepp som Barnkonventionen och Rättigheter innebär. Vi läste och reflekterade på gemensamma dedikerade lässtunder på förmiddagarna kring böckerna "Rätt Lätt", "Du har rätt" och "Vem är du?" som alla utgår från Barnkonventionens artiklar. Samtalen rörde sig från början mellan att tänka kring och synliggöra varje barns egen identitet och värde och det faktum att alla människor är olika men också lika och det är bra. Att alla människor inte syns och hörs lika mycket i samhället, i böcker, film, musik och på bilder och att det är orättvist. Alla har rätt att synas, höras och finnas och vi har alla samma värde och rättigheter.

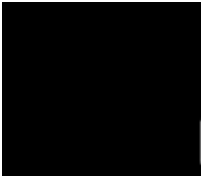

Vår ambition har varit att diskutera olikheter och olika behov på ett rakt sätt utan att nån för den delen känner sig utpekad. Att det är bättre att prata med barnen på ett sätt där en är tydlig med hur saker ser ut och sedan ta upp ämnet till diskussion (Ekman, 2020). Detta har vi gjort med hudfärg, stereotypa könsroller, funktionsvariationer etc. Vi har försökt öppna upp för en mer varierad tolkning och en bredare förståelse av olika begrepp och de föreställningar en kanske redan har om hur ens omvärld ser ut.

Studier visar att redan från 3-4 års ålder socialiseras barn in i tron att vit hud är mer önskvärd än brun. (ref Att motverka rasism i skola och förskola). Vi vill förekomma, förebygga och framför allt se till att både barn, föräldrar och personal har ett språk för att adressera och bekämpa vithetsnormen som drabbar barnen i så tidig ålder.

I vårt samhälle finns också många olika trosuppfattningar och livsstilar som lever sida vid sida och förskolan ska verka för förståelse och respekt för varandra. Vi reflekterar över vikten av att arbeta med detta på en förskola som Katarina Västra, med demografiskt homogena grupper där det inte naturligt sker särskilt många möten med eller uttryck för olika kulturer och trosuppfattningar varken på förskolan eller i vår direkta närhet. Vi tänker att Katarina Västras barn i framtiden högst troligt inte kommer att befinna sig i homogena grupper av människor. De kommer att ha vänner, familj, studie- och arbetskamrater etc. med olika etnisk- och kulturell bakgrund, trosuppfattning och andra typer av livsåskådningar. Det här vill vi förbereda dem för.

Som det har varit hittills på Katarina Västra har vi endast firat/uppmärksammat "traditionellt svenska (kristna?) traditioner och högtider relativt okommenterat i personalgruppen, barngruppen och föräldragruppen. Därför kände vi att det var hög tid att ta tag i den här frågan som ibland varit svår att navigera i, då den väcker olika känslor hos oss.

I december har vi tidigare "bara" firat lucia. I år uppmärksammade vi även Chanukka och Yalda Night som ju båda liksom Lucia är exempel på hur ljusets återkomst kulturellt och historiskt har firats och uppmärksammats på olika sätt där ingenting är mer rätt eller fel, bara olika.

-Social och kulturell mångfald: en fördjupad medvetenhet om olika levnadsvillkor och traditioner som stärker barnens förmåga att förstå, känna empati och solidaritet med andra människors villkor och värden.

Exempel på detta är att vi uppmärksammar den samiska nationaldagen och det kinesiska nyåret:

Samerna är Europas enda urfolk och kunskapen om dem och deras historia och förutsättningar är ofta bristfällig men likväl högaktuell nu när deras marker åter blir intressanta för stat och företag för gruvor/vindkraft och grön omställning. Genom musiken, jojken och symboler öppnades dörren till Sapmi. Vilka var det som bodde här innan Sverige blev Sverige. Med ingång i barnens nyfikenhet på bokstäver och symboler, såväl som vägmärken som deras egna känslolokort spann vi vidare genom att introducera samiska symboler som flera har formen av stiliserade fenomen som jägare, ren och snökristall eller andra mer abstrakta. Flaggans färger och former även de med tydlig symbolik.

Det vi inte vet kan vi inte förstå och värna. Sverige har ännu inte skrivit under FN-konventionen om urfolks rättigheter.

Då det kinesiska nyåret finns som ett betydande inslag för barn på Katarina västra så uppmärksammar vi även det på förskolan. Även här är det centrala musiken, symboler och det visuella samt narrativet kring den kinesiska zodiaken med drakar, katter, apor, kaniner, ormen och grisar för att skapa kunskap och intresse för andra kulturella högtider.

För oss hör detta arbete till flera olika områden i läroplanen för förskolan; identitetsskapande, barns rättigheter och ett antirasistiskt arbete bland annat. Vi ska utbilda barnen i att människor är olika, tänker olika, lever på olika sätt och har olika och ibland mixade identitetsmarkörer och att detta är något bra och berikande som vi fortsätter att verka för på ovannämnda sätt.